

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

11 Απριλίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

Αρ. Φύλλου 225

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/18462/335

Καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και διατήρηση της φύσης στην περιοχή του προστατευόμενου τοπίου «Αγία Κυριακή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» και του περιβάλλοντος οικοτόπου στο Βαρυπέτρο της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Θερίσου του Δήμου Χανίων Κρήτης.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4685/2020 «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» (Α' 92).

2. Τον ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 60).

3. Τον Κώδικα για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220).

4. Τον ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα» (Α' 59).

5. Τον ν. 1650/1986 «Για την προστασία του περιβάλλοντος» (Α' 160) και ιδίως την παρ. 7 του άρθρου 21 αυτού, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 178 του ν. 5037/2023 (Α' 78).

6. Τον ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α' 289).

7. Την Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 - Επαναφορά της Φύσης στη ζωή μας. COM/2020/380 final.

8. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την περ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

9. Το π.δ. 132/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας» (Α' 160).

10. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων - Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων» (Α' 130).

11. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).

12. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).

13. Το π.δ. 136/2010 «Οργανισμός της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης» (Α' 229).

14. Την από Ιούλιο 2023 Ειδική Μελέτη Τεκμηρίωσης χαρακτηρισμού ως Προστατευόμενου Τοπίου της φυσικής ενότητας «Αγία Κυριακή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» στη Δ.Ε. Θερίσου του Δήμου Χανίων, της Δρ. Δασολόγου - Αρχιτέκτονος Τοπίου Μαρίας Κοζυράκη, της μοναχής της αδελφότητας της Ιεράς Μονής Χρυσοπηγής αδ. Θεοπνεύστης - Μαρίας Δρανδάκη και της Πολιτικού Μηχανικού Ειρήνης - Φραντζέσκας Δρακάκη, όπως διαβιβάστηκε με το υπ' αρ. 2518/21546/18.07.2023 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/98609/3379/27.09.2023).

15. Την υπ' αρ. 2518/21546/18.07.2023 σύμφωνη γνώμη της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης, η οποία διαβίβασε την Ειδική Μελέτη του θέματος (ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/98609/3379/27.09.2023).

16. Το υπ' αρ. οικ. 30708/457/16.10.2023 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με τα συμπληρωματικά στοιχεία τεκμηρίωσης της Ειδικής Μελέτης Χαρακτηρισμού ως «Προστατευόμενο Τοπίο» του φυσικού περιβάλλοντος πλησίον της ΙΜ Χρυσοπηγής Χανίων (ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/106284/2083/17.10.2023).

17. Την ανάγκη θέσπισης μέτρων για την αποτελεσματική προστασία και ελέγχου επεμβάσεων και δραστηριοτήτων που ενδέχεται να επιφέρουν βλαπτική επίδραση στα οικοσυστήματα της φυσικής ενότητας «Αγία Κυριακή

κή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» και του περιβάλλοντος οικοτόπου στο Βαρυπέτρο της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Θερίσου του Δήμου Χανίων.

18. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/106346/2087/18.10.2023 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Χαρακτηρισμός της φυσικής ενότητας «Αγία Κυριακή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» και του περιβάλλοντος οικοτόπου στο Βαρυπέτρο της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Θερίσου του Δήμου Χανίων, ως προστατευόμενου τοπίου» (Β' 6404).

19. Την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/9690/155/29.01.2024 εισήγηση της ΓΔΟΥ του ΥΠΕΝ από την οποία προκύπτει ότι από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζει:

Άρθρο 1 Σκοπός

1. Η παρούσα απόφαση αποσκοπεί στην αποτελεσματική προστασία των στοιχείων της φύσης που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, γεωμορφολογική, επιστημονική, αισθητική και πολιτισμική αξία και συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, μέσω της θεσμοθέτησης ειδικών όρων και περιορισμών στην περιοχή προστασίας, της φυσικής ενότητας «Αγία Κυριακή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» και του περιβάλλοντος οικοτόπου στο Βαρυπέτρο της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Θερίσου του Δήμου Χανίων χαρακτηρισμένου ως προστατευόμενου τοπίου, όπως αυτή έχει οριστεί στην υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/106346/2087/18.10.2023 απόφαση του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ.

2. Ειδικότερα, επιδιώκεται η διατήρηση των χερσαίων οικοσυστημάτων της φυσικής ενότητας «Αγία Κυριακή - Σπήλαια - Μεταμόρφωση - Κάστελλος» και του περιβάλλοντος οικοτόπου στο Βαρυπέτρο της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε.) Θερίσου του Δήμου Χανίων, των ειδών χλωρίδας και πανίδας και των ενδιαιτημάτων τους και η θεσμοθέτηση διαδικασιών και μέτρων για την εξασφάλιση της αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπου και φύσης στο πλαίσιο της αειφόρου διαχείρισης.

Άρθρο 2 Ειδικοί όροι και περιορισμοί

1. Στο σύνολο της προστατευόμενης περιοχής του άρθρου 2 της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓΔΠΠ/106346/2087/18.10.2023 απόφασης του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, επιτρέπονται:

α. Η επιστημονική έρευνα των στοιχείων του οικοσυστήματος με την προϋπόθεση ότι δεν δημιουργούνται προβλήματα υποβάθμισης στα οικοσυστήματα και στους πληθυσμούς των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας καθώς και ότι εξασφαλίζεται ο μέγιστος βαθμός προστασίας της βιοποικιλότητας και του τοπίου.

β. Η συστηματική παρακολούθηση οικολογικών παραμέτρων, η εγκατάσταση ειδικού επιστημονικού εξοπλισμού που εξυπηρετεί τους σκοπούς της συστηματικής παρακολούθησης και επιστημονικής έρευνας, καθώς

και η εφαρμογή ειδικών διαχειριστικών έργων μέτρων που αποσκοπούν στην αποκατάσταση, προστασία, διατήρηση, βελτίωση και ανάδειξη των ειδών και των οικοτόπων της περιοχής, εφόσον τεκμηριώνεται επαρκώς η σκοπιμότητα και η αποτελεσματικότητά τους. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται η τοποθέτηση κάδων απορριμμάτων και ανακύκλωσης, η αποκομιδή και απομάκρυνση των απορριμμάτων, ο περιορισμός ή/και αποκλεισμός της πρόσβασης προς τις θέσεις σημερινής εναπόθεσης και η τοποθέτηση σχετικής σήμανσης. Επιτρέπονται οι περιφράξεις στην είσοδο των σπηλαίων με σκοπό τον έλεγχο της πρόσβασης σε αυτά, καθώς και η κατασκευή και λειτουργία ταϊστρας για πτωματοφάγα αρπακτικά και η σχετική διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου αυτής. Κατ'εξάιρση, είναι δυνατόν, για επιστημονικούς - ερευνητικούς λόγους, να επιτραπεί η συλλογή αυγών ή/και νεογνών, η δακτυλίωση ή η παρακολούθηση ειδών και με άλλο αποδεκτό από την κοινή επιστημονική πρακτική τρόπο, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και κατόπιν των προβλεπόμενων αδειών.

γ. Η εκτέλεση έργων και εργασιών που κρίνονται απολύτως αναγκαία για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν τη διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, σύμφωνα με τους σκοπούς του άρθρου 1 και εφόσον διατηρείται ανεπηρέαστη η φυσική ενότητα της περιοχής. Στις παραπάνω εργασίες συμπεριλαμβάνονται η αποκατάσταση του τοπίου σε περιπτώσεις υφιστάμενων επεμβάσεων που θέτουν σε κίνδυνο τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, καθώς και οι εργασίες διαχείρισης ύδατος από υφιστάμενες πηγές.

δ. Η ελεύθερη μετακίνηση επισκεπτών καθώς και η διοργάνωση οικοτουριστικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης και της οργανωμένης (ομαδικής) επίσκεψης, με σκοπό την περιβαλλοντική εκπαίδευση, την παρατήρηση της φύσης, την αναψυχή, την πεζοπορία, τη ποδηλασία και εν γένει την άθληση, εκτός των οχλουσών δραστηριοτήτων και όσων ειδικές μελέτες δείξουν ότι έχουν αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

ε. Η κατασκευή, εγκατάσταση, συντήρηση και λειτουργία υποδομών για την εξυπηρέτηση των ως άνω σκοπών και δραστηριοτήτων (π.χ. παρατηρητήρια, πινακίδες και οριοσήματα, υποδομές φύλαξης και προστασίας από φυσικές καταστροφές, υποδομές ξεκούρασης επισκεπτών, ξύλινα ή πέτρινα καθίσματα) από φυσικά υλικά που συνάδουν με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής.

στ. Η χάραξη, βελτίωση, σήμανση και συντήρηση μονοπατιών (πεζοπορικών διαδρομών) για την οργάνωση των επιτρεπόμενων στην παρούσα δραστηριοτήτων.

ζ. Η άσκηση της μελισσοκομίας σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

η. Ο έλεγχος του πληθυσμού των ανταγωνιστικών και ξενικών ειδών της χλωρίδας και πανίδας, προς τα προστατευόμενα είδη και τα είδη χαρακτηρισμού της περιοχής, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας. Δεν επιτρέπεται η εισαγωγή στην περιοχή μη ιθαγενών (τοπικών) ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

θ. Η βόσκηση, η δενδροκομική και η γεωργική δραστηριότητα στις νόμιμα καλλιεργούμενες εκτάσεις, η οποία

ασκείται σύμφωνα με τα πρότυπα και τις απαιτήσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης, όπως αυτές περιγράφονται στην υπ' αρ. 1791/74062/02.07.2015 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 1468). Η βόσκηση ασκείται επί τη βάση διαχειριστικού σχεδίου βόσκησης της περιοχής. Με το διαχειριστικό σχέδιο ρυθμίζονται οι όροι χρήσης των εν λόγω εκτάσεων για βόσκηση, σύμφωνα με τις υφιστάμενες και τις προκύπτουσες, συμβατές με τη δασική νομοθεσία και τη βοσκή παράλληλες χρήσεις και τη βοσκοϊκανότητα της κάθε περιοχής και διασφαλίζεται η αειφόρος διαχείριση και απρόσκοπτη αξιοποίηση των βοσκήσιμων γαιών για τις ανάγκες βόσκησης των ποιμνίων. Δεν επιτρέπεται η ανεπιτήρητη βόσκηση (αδεσποτία) σε όλη την έκταση, καθώς και η είσοδος ανεπιτήρητων αιγοπροβάτων εντός αυτής καθώς μπορεί να προκαλέσουν μεγάλη περιβαλλοντική ζημιά στη βλάστηση και στο έδαφος.

ι. Η επίσκεψη και ξενάγηση επισκεπτών σε θρησκευτικούς χώρους και μνημεία.

ια. Η εκτέλεση έργων προστασίας, συντήρησης, ανάδειξης και ανασκαφών στους ιστορικούς και αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ιβ. Η συντήρηση υφιστάμενων θρησκευτικών χώρων, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

ιγ. Τα ειδικά δασοτεχνικά έργα με σκοπό την προστασία, διατήρηση, αποκατάσταση και ανάδειξη των οικοσυστημάτων, κατόπιν εγκρίσεως σχετικής μελέτης από την αρμόδια δασική Υπηρεσία και σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η διαχείριση των δασών και δασικών εκτάσεων εκτελείται μετά από σχετική διαχειριστική μελέτη, η οποία θα περιέχει ιδιαίτερη αναφορά στα προστατευτέα αντικείμενα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, κατόπιν εγκρίσεως από την καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία. Κλαδεύσεις και καθαρισμοί, για λόγους ασφάλειας, φυτοπροστασίας και πυροπροστασίας, θα διενεργούνται κατόπιν έγκρισης και άδειας από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ιδ. Τα έργα συντήρησης και βελτίωσης του υφιστάμενου οδικού δικτύου συμπεριλαμβανομένων των δασικών και αγροτικών δρόμων.

ιε. Η κατασκευή, βελτίωση, αποκατάσταση, συντήρηση και ο εκσυγχρονισμός των λειτουργικών υποδομών και δικτύων κοινής ωφέλειας καθώς και των έργων που εξυπηρετούν επιτρεπόμενες από την παρούσα δραστηριότητες, μετά από έγκριση των αρμοδίων υπηρεσιών.

ιστ. Η πώληση τοπικών προϊόντων μόνο σε ειδικά διαμορφωμένους υπαίθριους χώρους ή και στεγασμένους χώρους.

ιζ. Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, οι δράσεις εκσυγχρονισμού της γεωργικής δραστηριότητας (προς την κατεύθυνση της εφαρμογής της γεωργίας μειωμένων εισροών και των βελτιωμένων καλλιεργητικών φιλοπεριβαλλοντικών πρακτικών που συμβάλλουν στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, στη διατήρηση και ενίσχυση υφιστάμενων φυτοφρακτών και στην προστασία του τοπίου), καθώς και η εφαρμογή βιολογικής γεωργίας, η συμμετοχή σε συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και σε γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις.

ιη. Η θήρα σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες ρυθμιστικές αποφάσεις, ΔΑΔ κ.λπ.

ιθ. Η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πλαισίων στη στέγη του Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Μονής (ΚΠΕ), που θα τροφοδοτεί αποκλειστικά το δίκτυο ηλεκτροφωτισμού του προστατευτέου αντικειμένου, έπειτα από εκπόνηση ειδικής μελέτης.

κ. Η συλλογή, κοπή, εκρίζωση, κατοχή και μεταφορά δειγμάτων φυτικών ειδών που είναι σημαντικά για την τοπική παραγωγή και κατανάλωση, όπως ρητά διέπονται από τις διατάξεις των σχετικών αποφάσεων της αρμόδιας δασικής αρχής.

2. Σε περίπτωση εντοπισμού αρχαιοτήτων κατά την εκτέλεση οποιουδήποτε έργου ή δραστηριότητας στο σύνολο των ζωνών που οριοθετούνται με το παρόν, οι εργασίες αυτές διακόπτονται αμέσως και ενημερώνεται η αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 24 του ν. 3028/2002 (Α' 153), προκειμένου να ακολουθήσει σωστική ανασκαφική έρευνα, από τα αποτελέσματα της οποίας εξαρτάται η περαιτέρω πορεία του έργου.

Άρθρο 3

Μεταβατικές διατάξεις

1. Για όλα τα επιτρεπόμενα από την παρούσα έργα και δραστηριότητες, απαιτείται η γνώμη των καθ' ύλην αρμοδίων Υπηρεσιών.

2. Σε περίπτωση που ισχύουν αυστηρότερες διατάξεις σχετικά με την προστασία της περιοχής, αυτές υπερισχύουν των διατάξεων της παρούσας.

3. Εξαιρούνται, από τους όρους και τους περιορισμούς της παρούσας, τα έργα και οι επεμβάσεις που επιβάλλονται λόγω έκτακτης ανάγκης κατά τη χρονική διάρκεια εμφάνισης αυτών (σεισμών, πλημμυρών, θεομηνιών, πυρκαγιών κ.ά.), σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

4. Εξαιρούνται, από τους όρους και τους περιορισμούς της παρούσας, τα έργα Εθνικής Άμυνας, όπως αυτά καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Επιβάλλεται η εντός διετίας απομάκρυνση από την περιοχή όσων μη νόμιμων έργων και δραστηριοτήτων αντίκεινται στις διατάξεις της παρούσας απόφασης, με την υποχρέωση της αποκατάστασης του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τις υποδείξεις των καθ' ύλην αρμοδίων υπηρεσιών που βρίσκονται εντός των ορίων της περιοχής που χαρακτηρίζεται ως προστατευόμενο τοπίο και προστατευόμενος φυσικός σχηματισμός, με την παρούσα απόφαση.

6. Εξακολουθούν να λειτουργούν νομίμως έργα ή δραστηριότητες οι οποίες είναι νομίμως αδειοδοτημένες και λειτουργούν σύμφωνα με τους όρους της άδειάς τους, υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν διακινδυνεύει την επίτευξη των στόχων της παρούσας απόφασης και επιτρέπεται ο εκσυγχρονισμός τους εφόσον αυτό δεν συμβάλλει στην υποβάθμιση και κατάτμηση της συνοχής του Προστατευόμενου τοπίου.

7. Οι διατάξεις της παρούσας υπερισχύουν κάθε άλλης διάταξης ή απόφασης που έρχεται σε αντίθεση με τα όσα προβλέπονται στην παρούσα, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του παρόντος.

Άρθρο 4

Έλεγχος - Κυρώσεις

1. Η παραβίαση των όρων και περιορισμών που τίθενται με την παρούσα τιμωρείται σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

2. Ο έλεγχος τήρησης των διατάξεων της παρούσης και η βεβαίωση τυχόν παραβάσεων για την επιβολή κυρώσεων, γίνονται από τις αρμόδιες αρχές βάσει της εκάστοτε κείμενης νομοθεσίας.

3. Η φύλαξη και επίπτωση της περιοχής γίνεται από τα αρμόδια όργανα.

Άρθρο 5

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 19 Φεβρουαρίου 2024

Ο Υπουργός

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ